

וכך היתה מדתה

שנינו במשנתנו בעניין החפינה, "חפן מלא חפניו, ונתן לתוך הכף, הגדול לפי גדלו, והקטן לפי קטנו, וכך היתה מידתה". ונאמרו מספר אופנים לבאר את משנתנו.

א. מתחילה רצו לומר שמה ששנינו "וכך היתה מידתה" הכוונה למידת הכף, וכוונת המשנה ללמד, שאם רצה לעשות מידה למלא חפניו, ובה יטול את הקטורת ממחתת הקטורת, ולא בידיו ממש, הרשות בידו, ובלבד שתהא כמידת מלא חפניו ממש.

ולפי זה רצו לפשוט את הספק הנ"ל, ולומר, שניתן לעשות מידה לחפינה, ואין צריך לחפון בידיו ממש.

ב. אולם דחו זאת, ואמרו, שניתן לפרש משנתנו באופן אחר, שמה ששנינו "וכך היתה מידתה", אין הכוונה למידת הכף, אלא שכמו שחפן בחוץ, כך היה חוזר וחופן בפנים, שהיה מערה לתוך חפניו מן הכף.

- אמנם אם תאמר כן באופן מוחלט, נפשט גם ספק אחר שנסתפקו בו לקמן בדף מ"ט, האם היה חוזר וחופן בפנים או לא. ומכל מקום באמת אין לך לפשוט אחד מהספיקות, כי אין הכרח שבאמת היה חוזר וחופן בפנים, שהרי יתכן שכוונת המשנה שעשו כף לחפינה, ועדיין יש להסתפק בשתי הספיקות.

ג. עוד אמרו, שניתן לבאר משנתנו באופן נוסף, שמה ששנינו "וכך היתה מידתה", הכוונה למידת החפינה, שהיה על הכהן לחפון מלא חפניו מצומצמים, באופן שלא יחסר ולא יתיר^א.

ואם כן כוונת המשנה, אין ללמוד מכאן, לא שניתן לעשות חפינה בכלי, ולא שהיה חוזר וחופן בפנים.

^א תימה, אמאי לא קאמר "כך היה מידתה" של הכף, כשיעור חפניו של כל כהן גדול, הגדול לפי גדלו והקטן לפי קטנו, היו עושין כל שעה כף אחת, כפי אותו שיעור. יש לומר, דלמה היה להם לעשות כן, אדרבה טפי ניחא אם הכף היתה גדולה יותר, דאי שוה למלא חפניו היתה, אם כן כשמערה מחפניו לתוכה אי אפשר שלא יתפזר ויפול לארץ מעט. [תוס']